

IFAU – INSTITUTET FÖR
ARBETSMARKNADSPOLITISK
UTVÄRDERING

Är sänkta arbetsgivaravgifter ett effektivt sätt att öka sysselsättningen?

Helge Bennmarker
Erik Mellander
Björn Öckert

RAPPORT 2008:16

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknadspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt, arbetsmarknadseffekter av åtgärder inom utbildningsväsendet och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Är sänkta arbetsgivaravgifter ett effektivt sätt att öka sysselsättningen?*

av

Helge Bennmarker**, Erik Mellander#, Björn Öckert[‡]

2008-09-06

Sammanfattning

År 2002 sänktes arbetsgivaravgifterna med 10 procentenheter i Norrlands inland och delar av inre Svealand. I vår utvärdering finner vi inte någon statistiskt säkerställd förändring i sysselsättningen 2001–04, jämfört med närliggande områden som inte fick ta del av sänkningen. Detta resultat stämmer väl överens med internationella studier. Det gäller även vårt resultat att en del av sänkningen neutraliserades av löneökningar, vilka är statistiskt säkerställda. Till skillnad från tidigare forskning ger vår analys visst stöd för positiva sysselsättningseffekter genom ökat nyföretagande och genom att färre företag avvecklas. Effekten är dock bara svagt statistiskt säkerställd och medför endast ca 470 jobb. Kostnaden för dessa blev mycket hög – ca 800 tkr per jobb – vilket innebär att man hade kunnat få nästan dubbelt så många sysselsättningstillfällen genom att direkt subventionera jobb i företagen. Detta gör att sänkta arbetsgivaravgifter inte är ett effektivt sätt att öka sysselsättningen.

* Denna rapport bygger på Bennmarker, Mellander och Öckert (2008), ”Do regional payroll tax reductions boost employment?”, IFAU Working Paper 2008:19. Vi tackar Anders Forslund, Eva Mörk, Roope Uusitalo och seminariedeltagare vid IFAU och Högskolan i Dalarna för värdefulla synpunkter.

** IFAU, e-post: helge.bennmarker@ifau.uu.se

IFAU, e-post: erik.mellander@ifau.uu.se

‡ IFAU, e-post: erik.mellander@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Utvärderingen av de sänkta arbetsgivaravgifterna i stödområde A 2002..	4
2.1	Vilka var berättigade till sänkningen?.....	4
2.2	Utvärderingsmetoden.....	6
2.3	Data.....	8
2.4	Resultat.....	8
2.4.1	Känslighetsanalyser.....	11
3	Effektivitetsaspekter.....	12
3.1	Kostnaden per jobb.....	12
3.2	Negativa bieffekter.....	13
4	Kan det regionala experimentet säga något om effekter på riksnivå?.....	14
5	Stabilitet i resultat över tiden.....	15
6	Men internationella studier visar ju på positiva effekter?.....	16
6.1	Samband mellan skattetryck och sysselsättning i olika länder.....	17
6.2	Utvärderingar av sänkta arbetsgivaravgifter i enskilda länder.....	18
6.2.1	Erfarenheter från Finland.....	18
6.2.2	Erfarenheter från Chile.....	19
6.2.3	Erfarenheter från USA.....	19
7	Slutsatser.....	20
	Referenser.....	22

1 Inledning

Sänkta arbetsgivaravgifter förs ofta fram som ett sätt att öka sysselsättningen. Under 2006–07 har den nuvarande alliansregeringen och den föregående socialdemokratiskt ledda regeringen sammanlagt lagt fram fyra förslag om sänkta arbetsgivaravgifter, av vilka tre har realiserats [Riksrevisionen (2008)].

Det är emellertid svårt att finna stöd i forskningen för att sänkningar av arbetsgivaravgifterna faktiskt leder till högre sysselsättning. Att regeringen trots detta vill genomföra nya försök kan bero på att man anser att de utvärderingar som har genomförts har varit illa utformade och/eller ofullständiga. Måhända förlitar man sig istället på studier av sambandet mellan skattetryck och sysselsättning i olika länder, som skulle kunna tyda på positiva sysselsättningseffekter av sänkta arbetsgivaravgifter. Ytterligare en förklaring kan vara att utvärderingar baserade på data långt tillbaka i tiden inte bedöms vara relevanta för de ekonomiska förhållanden som råder idag.

Vi har utvärderat en sänkning av arbetsgivaravgifterna med 10 procentenheter i Norrlands inland och delar av inre Svealand som infördes 2002, alltså ganska nyligen. Vi finner att sänkningen inte ledde till någon statistiskt säkerställd förändring i sysselsättningen under perioden 2001–04, jämfört med närliggande områden som inte fick del av sänkningen. Det finns dock visst stöd för att sysselsättningen kan påverkas positivt genom ett ökat nyföretagande och genom att färre företag avvecklas. Vidare finner vi att en knapp fjärdedel av sänkningen av arbetsgivaravgiften gick till löneökningar.

Med utgångspunkt i vår utvärdering och andra relaterade studier diskuterar vi i denna artikel vad forskningen har att säga om effekterna av sänkta arbetsgivaravgifter. Vår slutsats är att de mest relevanta och trovärdiga empiriska analyserna inte ger något stöd för att sänkta arbetsgivaravgifter medför ökad sysselsättning. Det enda undantaget är de positiva effekterna via nyföretagande och företagsavveckling som vi finner i vår studie. I förhållande till kostnaden för sänkningen av arbetsgivaravgiften är dessa effekter dock så små att åtgärden måste betecknas som ineffektiv.

Vi börjar med att redogöra för vår egen studie och under vilka förutsättningar den kan användas för slutsatser om effekterna av en motsvarande sänkning av arbetsgivaravgifterna i hela landet. Därefter diskuterar vi om våra resultat kan bero på speciella omständigheter under den period vi har studerat eller på att den svenska arbetsmarknaden skiljer sig ifrån andra länders arbetsmarknader ifråga om effekterna av sänkta arbetsgivaravgifter.

2 Utvärderingen av de sänkta arbetsgivaravgifterna i stödområde A 2002

Den 1 januari 2002 genomfördes en sänkning av arbetsgivaravgifterna med 10 procentenheter för företag verksamma inom det s.k. stödområde A.¹ *Figur 1* visar utbredningen av stödområde A. I figuren finns också stödområde B inritat. Gemensamt för de båda stödområdena är att de omfattas av olika typer av regionalstöd; skillnaden är att stöden är generösare i stödområde A.

När nedsättningen infördes uppgick de lagstadgade arbetsgivaravgifterna till 32,82 procent på lönesumman. Till detta kom också kollektivavtalade arbetsgivaravgifter på omkring 10,4 procent i genomsnitt.² Sedan 1997 hade emellertid *alla* företag möjlighet att reducera sina arbetsgivaravgifter med 5 procentenheter. Sänkningen innebar därför att arbetskraftskostnaderna för företag inom stödområde A kunde minska med 7,2 procent.³ Detta var dock den maximala sänkningen – det fanns ett tak på den lönesumma som den reducerade avgiften kunde tillämpas på. I nästa avsnitt redogör vi för de regler som gällde för nedsättningen. Därefter beskriver vi den utvärderingsmetod vi har använt, vilka data vi har utnyttjat och de resultat vi har erhållit.

2.1 Vilka var berättigade till sänkningen?

Utöver villkoret att verksamheten skulle vara förlagd i stödområde A var sänkningen förknippad med följande begränsningar:

- i) endast privata företag omfattades,
- ii) jord- och skogsbruk, fiske och transporter var exkluderade,
- iii) den reducerade avgiften fick endast tillämpas på lönesummor upp till 852 000 kr per år, vilket ungefär motsvarade årslönerna för tre heltidsanställda industriarbetare,
- iv) den lägre avgiften erhöles endast om företaget i sin månatliga redovisning av arbetsgivaravgifter till Skatteverket markerade att det hade rätt till avdraget.

¹ Sänkningen av arbetsgivaravgiften i stödområde A var inte begränsad i tiden, utan gällde tills vidare. Den är fortfarande i kraft när detta skrivs (2008).

² Information om kollektivavtalade avgifter har hämtats ifrån Medlingsinstitutet (2008). Vid beräkningen av de genomsnittliga avgifterna har vikter använts som motsvarar de olika avtalsområdenas storlek 2004.

³ För varje 100 kr i lön betalar arbetsgivaren $(32,82 - 5) = 27,82$ kr i lagstadgade arbetsgivaravgifter och 10,40 kr i kollektivavtalade avgifter. Arbetskraftskostnaden blir således 138,22 kr. Avdraget i stödområde A på 10 kr utgör då $(10 / 138,22) \times 100 = 7,2$ procent.

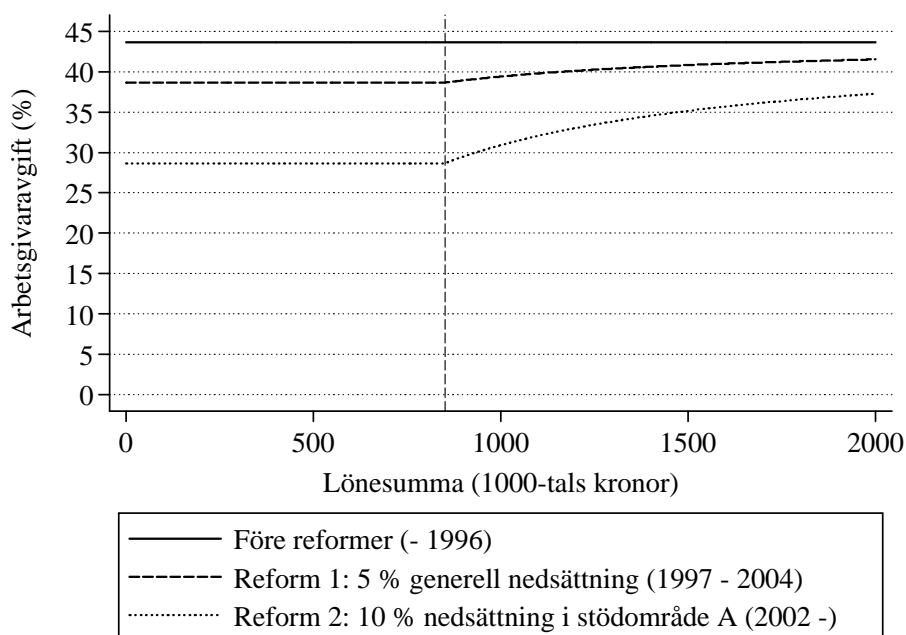
Begränsningen iii) innebär att endast för små företag kom den sänkta arbetsgivaravgiften att medföra en lägre kostnad för *nyanställningar*. För större

Figur 1 De regionala stödområdena A och B

företag medförde sänkningen bara att de genomsnittliga lönekostnaderna sänktes och denna sänkning var mindre ju större företagens lönesumma var. Hur små respektive stora företag påverkades framgår av *Figur 2*.⁴ Av *Figur 2* framgår också att villkor iii) gällde även för den allmänna reduktion av arbetsgivaravgiften med 5 procentenheter som gällde sedan tidigare.^{5 6}

Figur 2 Arbetsgivaravgifter: skillnader över tid och mellan regioner

2.2 Utvärderingsmetoden

Vi har använt är en s.k. Difference-in-Differences-ansats (DD) för att mäta effekterna av arbetsgivaravgifter på sysselsättning. Det innebär att vi jämför skillnaden i sysselsättningen före och efter sänkningen av arbetsgivaravgiften bland företag i stödområde A med motsvarande förändring i likartade företag utanför stödområde A. En komplikation är dock att inte alla företag i respektive

⁴ I *Figur 2* har de kollektivavtalade avgifterna för enkelhets skull antagits vara konstanta över tiden. I verkligheten har de varierat en del över tiden, kring medelvärdet 10,4 procent.

⁵ För den allmänna reduktionen har taket på lönesumman ändrats vid flera tillfällen, se Benmarker m.fl. (2008). För den period som vår utvärdering avser gällde villkor iii) dock för båda avdragen.

⁶ Även villkoret iv) gällde för den allmänna reduktionen på 5 procentenheter.

område erhöll den sänkning av de genomsnittliga arbetsgivaravgifterna som reformen föreskrev. För det första fanns företag som var berättigade till lägre arbetsgivaravgifter, men som inte tog tillvara på denna rättighet. För det andra fanns det företag som flyttade sin verksamhet till stödområde A efter sänkningen, för att på så vis tillgodogöra sig den lägre avgiften. För att mäta hur mycket sänkta arbetsgivaravgifter påverkar sysselsättningen, relaterar vi därför effekten av reformen på sysselsättningen till effekten av reformen på genomsnittliga arbetsgivaravgifter. Vi låter också företagens regiontillhörighet bestämmas av deras lokalisering 2001, d.v.s. före reformen infördes.

För att en skillnad i sysselsättningsförändring mellan företag i och utanför stödområde A ska kunna tolkas som en *effekt* av arbetsgivaravgiftssänkningen, krävs att sysselsättningen i och utanför stödområde A hade utvecklats på samma sätt om arbetsgivaravgiften hade varit oförändrad. Detta kan vi aldrig säkert veta – det rör sig ju om en hypotetisk situation som inte kan observeras. Det är dock troligt att sysselsättningsutvecklingen mellan företagen blir mer jämförbar om vi kan välja jämförelseföretag som är så lika företagen i stödområde A som möjligt. I den empiriska analysen har vi därför valt att huvudsakligen jämföra företag i stödområde A med företag i stödområde B. De två områdena ligger nära varandra, har delvis överlappande arbetsmarknader och är båda stödområden. De torde därmed påverkas på liknande sätt av makroekonomiska förhållanden, näringspolitik m.m. För att ytterligare öka jämförbarheten mellan företag i stödområde A och stödområde B jämför vi bara företag som är verksamma i samma bransch.⁷

Vi analyserar först effekter bland företag som existerade både före och efter sänkningen och beaktar sedan effekter till följd av att företag nybildades eller avvecklades. I analysen av befintliga företag studerar vi företag som var verksamma i stödområde A eller stödområde B året före reformen (2001) och som existerade åtminstone något av åren 2002, 2003 och 2004. Detta är den typ av ansats som har använts i de flesta andra utvärderingar som har genomförts av arbetsgivaravgiftssänkningar.

Ett argument för sänkta arbetsgivaravgifter som ofta framförs i debatten är dock att sänkta arbetsgivaravgifter kan öka sysselsättningen genom att stimulera nyföretagandet; se t.ex. Hansson (2006). En sänkning av arbetsgivaravgifterna kan också innebära att företag som annars hade tvingats lägga ner

⁷ Både region och bransch bestäms på basis av de förhållanden som rådde före reformen. Resultaten kommer därför inte att påverkas av företag som flyttar mellan regioner eller byter bransch.

kan fortsätta sin verksamhet. För att ta också hänsyn till sysselsättningseffekter som uppkommer genom nyföretagande eller företagsavveckling, genomför vi därför också analyser av alla företag som bedrivit verksamhet i stödområde A eller stödområde B under något av åren 2001, 2002, 2003 eller 2004.

2.3 Data

Analysen baseras på registerdata om svenska företag från Statistiska Centralbyrån (SCB), för perioden 2001–04. Vi har uppgifter om företagets verksamhetsort(er), så att vi kan avgöra om de tillhör stödområde A eller inte.⁸ Därutöver har vi information om företagets antal anställda, utbetalda lönesummor och erlagda arbetsgivaravgifter, samt branschtillhörighet.

Att utvärderingen baseras på registerdata innebär att resultaten inte kan störas av att det råkar vara en speciell grupp av företag som har studerats – alla företag i stödområde A eller stödområde B ingår i analysen. En nackdel är dock att det saknas registerinformation om de anställdas löner och antal arbetade timmar. Vad som finns är uppgifter per företag om antal anställda och lönesumma per anställd. Detta innebär att även om utvärderingen inte visar någon effekt av sänkta arbetsgivaravgifter på antal anställda så kan vi inte utesluta att sysselsättningen ändå har ökat, genom att den genomsnittliga arbetstiden per anställd har gått upp. Och omvänt: en positiv effekt på antal anställda innebär inte nödvändigtvis att sysselsättningen räknat i antal arbetade timmar har ökat. Motsvarande problem uppstår också genom att vi är tvungna att studera effekter på lönesumma per anställd istället för på lön per timme eller månad.

2.4 Resultat

Vi börjar med att redovisa en förenklad Difference-in-Differences-skattning av sysselsättningseffekten bland befintliga företag. Denna skattning har fördelen att den är lätt att förstå och ger en god känsla för hur de centrala variablerna utvecklades före och efter sänkningen av arbetsgivaravgiften i stödområde A. Därefter redovisar vi olika varianter på denna skattning för att visa hur den påverkas av alternativa specifikationer. Bland annat undersöker vi som händer om vi tar med företag som etablerades eller avvecklades under perioden.

Tabell 1 visar hur arbetsgivaravgifter och sysselsättning utvecklades i företag i stödområde A respektive B, före och efter sänkningen.

⁸ Ett fåtal företag som bedriver verksamhet både inom och utanför stödområde A har utelämnats i analysen. Exempelvis har 225 företag (0,9 %) utelämnats år 2001.

Tabell 1 Arbetsgivaravgifter och sysselsättning i stödområde A och B samt skattade effekter av sänkta arbetsgivaravgifter 2002–04

	Stödområde A	Stödområde B	Skillnad
	<i>Arbetsgivaravgifter (%)</i>		
År 2002-04	33,17 (0,10)	40,09 (0,03)	-6,92*** (0,11)
År 2001	39,36 (0,02)	39,57 (0,03)	-0,21*** (0,03)
Skillnad	-6,19*** (0,10)	0,53*** (0,02)	-6,72*** (0,10)
	<i>ln(Antal anställda)</i>		
År 2002-04	1,1657 (0,0136)	1,3070 (0,0257)	-0,1413*** (0,0291)
År 2001	1,0978 (0,0133)	1,2348 (0,0273)	-0,1370*** (0,0304)
Skillnad	0,0679*** (0,0070)	0,0722*** (0,0073)	-0,0042 (0,0101)

1. Sysselsättningseffekt (%) av 1 %-enhets sänkt arbetsgivaravgift

-0,06
(0,15) [Antal observationer: 81 269,
antal företag: 22 056]

2. Sysselsättningseffekt (%) när också bransch- och företagsskillnader beaktas

-0,01
(0,10) [Antal observationer: 81 269,
antal företag: 22 056]

3. Sysselsättningseffekt (%) när hänsyn också tas till nya och nedlagda företag

0,26*
(0,15) [Antal observationer: 110 484,
antal företag: 27 621]

Not: Siffrorna anger genomsnitt per företag. Skattning 1. har erhållits som -100 gånger skillnaden i ln(anställda), d.v.s. -0,0042, dividerat med skillnaden i arbetsgivaravgifter, -6,72. Skattningarna 2. och 3. baseras på regressionsanalys. Standardfel anges inom parentes. Vid beräkningen av standardfelen har hänsyn tagits till att slumpmässiga variationer kan skilja sig åt mellan kommuner. ***/**/*=-Skattningen är signifikant skild från noll på 1/5/10 procents säkerhetsnivå.

Året innan arbetsgivaravgifterna sänktes i stödområde A (2001), uppgick de genomsnittliga arbetsgivaravgifterna i stödområdena A och B till 39,36

respektive 39,57 procent, d.v.s. skillnaden var mycket liten.⁹ Efter sänkningen var skillnaden betydligt större: i genomsnitt var arbetsgivaravgifterna 33,17 procent i stödområde A, medan de i stödområde B var i stort sett oförändrade, 40,09 procent. Att skillnaden mellan områdena var knappt 7 procentenheter, snarare än 10 procentenheter, beror framför allt på att drygt en fjärdedel av företagen hade lönesummor över 852 000 kr.

Principen bakom effektskattningen (skattning 1) som redovisas i nederdelen av tabellen är att relatera den observerade skillnaden mellan arbetsgivaravgiftsförändringar i stödområdena A och B, d.v.s. -6,72 procentenheter, till motsvarande skillnad i sysselsättningsförändringar. Sysselsättningsförändringarna visas i mitten av tabellen. För att underlätta beräkningen av procentuella förändringar har vi logaritmerat antalet anställda.¹⁰ Intressant att notera är att den genomsnittliga sysselsättningen i företag i stödområde A år 2001 var omkring tre personer [$\ln(3) \approx 1,1$].¹¹ Som vi noterade ovan får den sänkta avgiften inte tillämpas på lönesummor över 852 000 kr, vilket innebär att det bara är för företag med ca tre eller färre anställda som den sänkta arbetsgivaravgiften medför lägre kostnader vid nyanställningar, d.v.s. sänkta *marginalkostnader*. Förutsättningarna var därför goda för att sänkningen av arbetsgivaravgiften verkligen skulle medföra ökad sysselsättning i stödområde A. Av *Tabell 1* framgår dock att sysselsättningsökningen i stödområde A mellan 2001 och 2002–04 faktiskt var något lägre än bland jämförelseföretagen i stödområde B. Bland de senare var sysselsättningsökningen 7,2 procent, medan den i stödområde A var 6,8 procent.

En effektskattning får vi genom att dividera skillnaden mellan sysselsättningsstillväxten i stödområde A och B, 0,0042, med motsvarande skillnad i förändrade arbetsgivaravgifter, -6,72 procentenheter. Resultatet blir 0,0006 och innebär att effekten av att öka arbetsgivaravgiften med en 1 procentenhet blir att sysselsättningen ökar med 0,0006, eller 0,06 procent. Sysselsättningen påverkas alltså i princip inte alls. Omvänt gäller att en sänkning av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet medför en minskning i sysselsättningen med 0,06 procent, vilket är den skattning som redovisas i tabellen (skattning 1) Vi kan också med hjälp av det standardfel som anges under skattningen beräkna

⁹ Att de genomsnittliga arbetsgivaravgifterna var högre än $32,82 - 5,00 = 27,82$ procent beror huvudsakligen på att reduktionen med 5 procentenheter endast fick tillämpas på lönesummor upp till 852 000 kr, jfr ovan.

¹⁰ Differensen mellan två logaritmerade tal är en approximation av deras relativa skillnad.

¹¹ En närmare analys av materialet visar att knappt 2/3 av företagen i stödområde A hade tre eller färre anställda år 2001.

ett intervall som tar hänsyn till den statistiska osäkerheten i skattningen. Detta s.k. *konfidensintervall*, [-0,35, 0,23] säger att med 95 procents sannolikhet ligger effekten mellan en minskning av sysselsättningen med 0,35 procent och en ökning av sysselsättningen med 0,23 procent.¹² Även när vi tar hänsyn till slumpvariationer kan vi alltså dra slutsatsen att endast i exceptionella fall kan effekten av sänkning av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet öka sysselsättningen med mer än en fjärdedels procent.

2.4.1 Känslighetsanalyser

En invändning mot skattningen av sysselsättningseffekten är att den tar otillräcklig hänsyn till olikheter mellan företag i stödområde A och stödområde B. Företag i olika branscher kan reagera olika på en sänkning av arbetsgivaravgiften. Även hos företag inom samma bransch kan reaktionen skilja sig åt, p.g.a. företagsspecifika förhållanden. Dessa skillnader kan beaktas inom ramen för en regressionsanalys. När vi gör det erhåller vi skattningen 2 i *Tabell 1*. Skattningen 2 skiljer sig från skattning 1 genom att ligga ännu närmare noll och genom att konfidensintervallet är ännu smalare: [-0,21, 0,20].

I den sista skattningen i *Tabell 1* har vi dessutom inkluderat företag som etablerades eller avvecklades under perioden 2001–04. Till skillnad från skattningarna 1 och 2 har denna skattning det förväntade positiva tecknet och är statistiskt säkerställd men bara på den svagaste signifikansnivån (10 %).¹³ I den mån sänkta arbetsgivaravgifter påverkar sysselsättningen beror det således på ökat nyföretagande och inte på nyanställningar i befintliga företag.

I vår studie har vi även genomfört flera andra känslighetsanalyser. Bland annat har vi undersökt om skattningarna påverkas av alternativa definitioner av de regioner som jämförs och om det spelar roll om analysen begränsas till företag som före sänkningen hade lönesummor under 852 000 kr, d.v.s. företag vars marginalkostnader påverkades. Dessa alternativa specifikationer ändrade dock inte våra resultat, se Benmarker m.fl. (2008).

¹² Konfidensintervallet beräknas enligt: skattningen \pm 1.96 standardfel.

¹³ Skattningar som tar hänsyn till företagsetablering och avveckling kan specificeras på lite olika sätt. Av fyra olika specifikationer som vi har skattat redovisas här den enda skattning som är statistiskt säkerställd. För de övriga skattningarna se Benmarker m.fl. (2008).

3 Effektivitetsaspekter

Hur hög var kostnaden per sysselsatt, för den sysselsättningsökning som sänkningen av arbetsgivaravgiften medförde? Detta är en viktig fråga vid bedömningen av åtgärdens effektivitet. En annan effektivitetsaspekt rör negativa bieffekter. Dessa utgörs framför allt av löneökningar, men också av inkomstförstärkningar i företagen. Löneökningarna har en direkt motverkande effekt på sysselsättningen. Inkomstförstärkningarna till företagen utgör en oönskad bieffekt, från statens synvinkel, om de används för andra ändamål än (senare) sysselsättningsökningar, t.ex. höjda ersättningar till företagets ägare.

3.1 Kostnaden per jobb

Genom att dela minskningen i erlagda arbetsgivaravgifter med ökningen i antalet sysselsatta får vi en grov uppskattning av hur mycket sysselsättningsökningen kostade per jobb.

Kostnaden för staten i form minskade arbetsgivaravgifter kan beräknas på (åtminstone) två olika sätt. Det ena utgår från regeringens egna uppgifter. Av Regeringens skrivelse 2007/08:123 framgår att bruttokostnaden för den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter uppgick till 500 mkr år 2007.¹⁴ Enligt samma källa antas kostnaderna öka med 20 mkr per år 2008 och 2009. Uppgifter saknas för åren före 2007 men med utgångspunkt i nivån för 2007 och ökningarna 2008 och 2009 kan kostnaderna för den period vi studerar i genomsnitt förmodas uppgå till ca 420 mkr per år, i genomsnitt.¹⁵

Den andra kostnadsberäkningen baseras på de data vi har använt i vår analys. Enligt denna var det i genomsnitt ca 8 870 företag som under åren 2002-04 var berättigade till sänkningen av arbetsgivaravgifterna med 10 procentenheter.¹⁶ För vart och ett av dessa företag vet vi från Skatteverkets uppgifter hur mycket de reducerade arbetsgivaravgifterna *totalt* uppgick till, i kr per år. Med totalt avses summan av sänkningen på 5 procentenheter, som alla företag var berättigade till, och nedsättningen på 10 procentenheter som bara företagen i stödområde A var berättigade till. Det är dock bara den

¹⁴ Den regionala nedsättningen medförde även bruttokostnader på 120 mkr för reducerade egenavgifter. Eftersom vår analys inte omfattar effekterna av sänkta egenavgifter räknar vi dock inte in dessa kostnader här.

¹⁵ Om kostnaderna minskas med 20 mkr / år blir de 440, 420 och 400 mkr 2004, 2003 resp. 2002.

¹⁶ Berättigade företag var de som uppfyllde samtliga följande villkor: i) de hade minst ett arbetsställe i stödområde A, ii) de till hörde privat sektor, iii) de tillhörde inte någon av branscherna jord- och skogsbruk, fiske eller transporter och iv) de hade minst 1 anställd.

sistnämnda reduktionen som ska räknas med här. Vi kontrollerar därför först att den totala reduktionen utgör mer än 5 procent av företagets lönesumma – om lönesumman är högst 852 000 kr – eller annars av 852 000 kr. Om detta villkor är uppfyllt multiplicerar vi företagets totala reduktion med $2/3$ ($= 10/15$).¹⁷ De således erhållna beloppen summeras över företagen. Denna beräkning ger oss en kostnadsuppskattning som i genomsnitt uppgår till ca 340 mkr per år under perioden 2002–04.

Ifråga om sysselsättningen visar *Tabell 1* att för varje procentenhets sänkning av arbetsgivaravgiften ökade sysselsättningen med 0,26. Den totala effekten var således 1,75 procent ($6,72 \times 0,26$). Eftersom genomsnittsföretaget hade 3 anställda [jfr *Tabell 1*; $\ln(3) \approx 1,0978$] motsvarar detta 0,0525 personer per företag ($3 \times 0,0175$) och ca 470 personer totalt ($8\ 870 \times 0,0525$), per år.

Bruttokostnaden per skapat jobb blir knappt 900 tkr ($420 \text{ mkr} / 470$) när den högre kostnadsuppskattningen används och ca 725 tkr ($340 \text{ mkr} / 470$) med den lägre kostnadsuppskattningen. Genomsnittet av dessa två skattningar ligger på drygt 800 tkr. Detta kan jämföras med den genomsnittliga årsarbetskraftskostnaden per heltidssysselsatt (årsarbetsinkomst + arbetsgivaravgifter) i de företag som vi har studerat: ca 410 000 kr. Med andra ord hade det varit möjligt att få en nästan dubbelt så stor ökning i antalet sysselsatta om man istället direkt hade subventionerat anställningar (fullt ut) ute i företagen.

3.2 Negativa bieffekter

Den kostnadsbesparing som sänkningen av arbetsgivaravgiften medför kan leda till löneökningar och/eller ökade vinster. Våra data gör det möjligt att studera hur lönesumman per anställd påverkades.

I Bennis m.fl. (op. cit.) framgår att för varje procentenhets sänkning av arbetsgivaravgiften ökade lönesumman per anställd i genomsnitt med 0,23 procent under perioden 2002 – 04. Denna effekt är statistiskt säkerställd, på den lägsta signifikansnivån. De knappt 7 procentenheter som arbetsgivaravgifterna i genomsnitt sänktes med i stödområde A, jämfört med stödområde B, (jfr *Tabell 1*) medförde alltså att den genomsnittliga lönesumman per anställd ökade med drygt 1,5 procent. En närmare analys visar att ökningen helt kan hänföras till år 2004. Detta är knappast en tillfällighet. Medlingsinstitutet skriver i sin årsbok för år 2004 [Medlingsinstitutet (2005)] att löneförhandlingarna 2004 var de mest omfattande dittills under 2000-talet.

¹⁷ Detta innebär att om företaget inte fullt ut har utnyttjat den reduktion som det är berättigat till antar vi att "utnyttjandegraden" är lika hög för avdragen på 5 respektive 10 procentenheter.

Eftersom sysselsättningen inte ökade i befintliga företag och de anställda endast erhöll en knapp fjärdedel av kostnadsminskningen måste merparten (ca 75 procent) av kostnadsminskningen ha tillfallit arbetsgivarna i form av höjda vinster. Vi har dock inte analyserat denna effekt direkt. Vi kan inte heller utesluta att delar av de höjda vinsterna användes för sysselsättningsökningar efter den period vi har studerat.

4 Kan det regionala experimentet säga något om effekter på riksnivå?

Såväl stödområde A som stödområde B skiljer sig ifrån landet i övrigt. En berättigad fråga är därför om våra slutsatser av en jämförelse mellan dessa områden kan säga något om vad som skulle hända om arbetsgivaravgifterna sänktes i hela landet? Vi tror att förutsättningarna för detta är goda.

För det första behöver det inte spela någon stor roll att stödområdena är speciella. Det viktiga är att dessa områden är tillräckligt lika sinsemellan – annars kan företagen i stödområde B inte säga något om hur företagen i stödområde A skulle ha betett sig om arbetsgivaravgiften hade varit oförändrad.

Man kan förvisso tänka sig att företagen i stödområde A, som är vana vid bidrag och subventioner av olika slag, inte reagerar lika starkt på en sänkning av arbetsgivaravgiften som ett företag i exempelvis södra Sverige skulle göra. Detta skulle i så fall innebära att vi har underskattat de sysselsättningseffekter som skulle uppstå på riksnivå.

Samtidigt finns det andra skäl att tro att vår analys innehåller tendenser till överskattningar av de sanna effekterna. Ett sådant skäl är att företag i stödområde A har möjlighet att öka sina marknadsandelar på bekostnad av företagen utanför stödområdet. Företagen i stödområde A har ju genom den reducerade arbetsgivaravgiften en möjlighet att sänka priserna på sina produkter som företagen i stödområde B saknar. Detta problem skulle naturligtvis försvinna om arbetsgivaravgiften sänktes i hela landet.

Ett annat skäl till att våra skattningar torde överskatta de effekter som skulle uppstå på riksnivå är att en regional sänkning av arbetsgivaravgifterna driver upp lönerna i mindre utsträckning än en nationell sänkning skulle göra.¹⁸

¹⁸ Löneförhandlingar sker ju i allmänhet bransch- eller sektornivå och en sänkning av arbetsgivaravgiften som endast sker i en region har självfallet mycket mindre inverkan på löneförhandlingarna än om sänkningen gäller hela branschen eller sektorn.

Därmed blir sannolikheten för ökad sysselsättning större vid den regionala sänkningen.

Det sägs ofta att experiment eller försöksverksamheter underskattar de sanna effekterna på grund av att försöken i allmänhet är tidsbegränsade. Efter som företagen vet att förhållandena efter en tid kommer att återgå till det normala ser de mindre anledning att anpassa sitt beteende än om de uppfattar förändringen som permanent. Detta argument är dock inte tillämpligt här. Ingen tidsgräns sattes för den regionala sänkningen när den infördes och sänkningen gäller fortfarande (år 2008).

Våra skattningar ger oss faktiskt möjlighet att uttala oss om effekterna av en sänkning av arbetsgivaravgifterna på riksnivå, nämligen den allmänna sänkning med 5 procentenheter som infördes år 1997. För denna sänkning gällde fram till och med år 2004 samma tak lönesumman (852 000 kr) som för den regionala sänkningen, jfr avsnitt 2.¹⁹ Eftersom vi inte finner några sysselsättningseffekter av den regionala sänkningen av arbetsgivaravgifterna med 10 procentenheter har vi ingen anledning att tro att den hälften så stora reduktion i hela landet skulle ha lett till ökad sysselsättning heller.

5 Stabilitet i resultat över tiden

Det kan naturligtvis inte uteslutas att det rådde speciella förhållanden under den period som vi har undersökt, förhållanden som medförde att inga effekter uppstod just då men skulle ha uppstått vid en annan tidpunkt. Att sysselsättningen hade en svagt nedåtgående trend 2001–04 men vände uppåt 2005 är förenligt med detta, liksom att arbetslösheten ökade 2001–04 men började sjunka 2005.

Det finns dock ett starkt argument för att våra resultat inte är utslag av tillfälligheter. En utvärdering som har genomförts av en tidigare likartad sänkning har nämligen givit mycket snarlika resultat, trots betydligt gynnsammare förutsättningar på arbetsmarknaden. Det rör om en sänkning av arbetsgivaravgifterna som genomfördes i Norrbotten 1984, vars sysselsättningseffekter finns utvärderade i Bohm och Lind (1989, 1993).

¹⁹ Kravet på att företagen i sin månatliga deklARATION av arbetsgivaravgifterna skulle ange att de ville utnyttja möjligheten till reducerad arbetsgivaravgift var också detsamma.

På arbetsmarknaden i stort ökade sysselsättningen varje år 1983–87, d.v.s. såväl före som efter sänkningen av arbetsgivaravgifterna 1984. Arbetslösheten ökade under 1983 men föll sedan varje år 1984–87.

Stödområde A existerade även 1984 och Norrbotten ingick då, som nu, delvis i detta område. Liksom i det fall vi har studerat sänktes arbetsgivaravgiften med 10 procentenheter.²⁰ En annan likhet var att det inte fanns någon tidsgräns för hur länge sänkningen skulle gälla.

Sänkningen av arbetsgivaravgiften 1984 skiljde sig dock från sänkningen 2002 i ett viktigt avseende: det fanns ingen begränsning på lönesumman. Alla företag, oavsett storlek, fick således sänkta marginalkostnader. Detta ökar givetvis sannolikheten för positiva sysselsättningseffekter.

Bohm och Linds utvärdering baseras på en Difference-in-Differences-ansats som mycket liknar den vi har använt. Liksom vi studerar de inte bara effekter i befintliga företag utan tar även hänsyn till nyföretagande och företagsavveckling. De finner inte några statistiskt säkerställda effekter på sysselsättningen.²¹

6 Men internationella studier visar ju på positiva effekter?

Det har hävdats att internationella studier visar att sänkta arbetsgivaravgifter leder till högre sysselsättning, se t.ex. Hansson (2006). Vi vill här göra en distinktion mellan, å ena sidan, studier av hur sänkta arbetsgivaravgifter har påverkat sysselsättningen i enskilda länder och, å andra sidan, studier som jämför sysselsättning och arbetsgivaravgifter i olika länder.

När det gäller de sistnämnda studierna, där flera länder studeras parallellt, menar vi att de är behäftade med metodologiska problem, som påverkar deras trovärdighet. Dessa metoduspekter diskuteras i det första delavsnittet.

Den andra typen av studier är av intresse eftersom de är direkt jämförbara med vår studie och kan säga något om i vilken mån våra resultat beror på specifikt svenska förhållanden, snarare än att sänkta arbetsgivaravgifter är en

²⁰ Eftersom den lagstaddade och avtalade arbetsgivaravgiften då sammantagna var ca 45 procent blev dock den relativa minskningen av arbetskraftskostnaderna något mindre än i vårt fall, nämligen 6,9 procent, att jämföra med 7,3 procent år 2002.

²¹ Bohm och Lind utvärderade inte hur sänkningen av arbetsgivaravgifterna påverkade lönerna. De nämner dock att Statens industriverk studerade löneeffekterna och fann att lönerna ökade, men att ökningen var betydligt mindre än vad som motsvarades av den sänkta arbetsgivaravgiften. Även i detta avseende finns det således en likhet med vår studie.

verkningslös åtgärd. Vi redogör för ett antal sådana studier i det andra del-avsnittet nedan.

6.1 Samband mellan skattetryck och sysselsättning i olika länder

De studier som har framförts som stöd för att sänka arbetsgivaravgifter kan ha positiva effekter på sysselsättningen är makroekonomiska analyser baserade på kombinerade tvärsnitts- och tidseriedata för OECD-länder. I analyserna undersöks inte specifikt effekter av arbetsgivaravgifter utan hur skatter i allmänhet påverkar sysselsättningen och antalet arbetade timmar.²² Resultaten visar genomgående på positiva effekter av skattesänkningar. Den genomsnittliga skattade effekten på sysselsättningen ligger runt 0,2 procents ökning för en sänkning av skatten med 1 procentenhet. För antalet arbetade timmar är genomsnittseffekten ungefär dubbelt så stor.

Ett problem med dessa studier är att det är vanskligt att kombinera data för flera länder. Risken är stor att man inte kan fånga upp väsentliga olikheter mellan ländernas skattesystem och arbetsmarknader eller skillnader som beror på att länderna befinner sig på olika utvecklingsnivåer. Sådana utelämnade variabler leder till systematiska fel i skattningarna om de samvarierar med skattevariabler som ingår i analysen.

Ytterligare ett problem är att de samband man studerar mycket väl kan vara dubbelriktade – samtidigt som skatterna påverkar sysselsättningen kan sysselsättningen påverka skatterna. Även detta medför systematiska fel i effektskattningarna.

Båda dessa problem beaktas i vår studie (avsnitt 2) och de studier vi redogör för nedan (avsnitt 6.2). Problemet med dubbelriktade samband tas om hand genom att studierna utnyttjar variationer i arbetsgivaravgifterna som de enskilda företagen inte själva kan påverka – politiska beslut om regionala skillnader (vår studie, den finska studien i avsnitt 6.2.1 och de amerikanska studierna i avsnitt 6.2.3) eller politisk beslut om förändringar av skattesystemet (studien av Chile i avsnitt 6.2.2).²³ Dessutom tar de genom Difference-in-

²² För översikter, se t. ex. Nickel (2004) och Hansson (2006).

²³ Här kan invändas att vid regionala skillnader i arbetsgivaravgifter kan företagen påverka sin skattesats genom att flytta. Detta är korrekt. I vår studie har vi dock eliminerat denna tendens till ett dubbelriktat samband genom att låta företag tillhöra det stödområde där de var verksamma före sänkningen av arbetsgivaravgiften, se avsnitt 2.2. En annan invändning är att eftersom det finns ett tak för sänkningen av avgifterna, så kan företag genom sitt val av sysselsättningsnivå påverka storleken på sina arbetsgivaravgifter. Detta är också sant. Vi har dock uteslutit även detta

Differences-ansatsen hänsyn till att företag som fick respektive inte fick sänkta arbetsgivaravgifter kan ha haft olika egenskaper eller befunnit sig i olika situationer innan sänkningen trädde i kraft. Därigenom reduceras problemet med utelämnade variabler kraftigt.

6.2 Utvärderingar av sänkta arbetsgivaravgifter i enskilda länder

Vi kommer här kort att redogöra för resultat från tre olika länder. Av dessa är ett mycket likt Sverige, nämligen Finland, medan två av länderna starkt skiljer sig från Sverige, nämligen Chile och USA. Ingen av dessa studier finner positiva sysselsättningseffekter. Det beror inte på att vi har valt ut studier med detta resultat. Såvitt vi vet finns det inga tidigare studier av sänkta arbetsgivaravgifter i enskilda länder som visar på positiva effekter.

6.2.1 Erfarenheter från Finland

2003 initierades ett experiment med sänkta arbetsgivaravgifter i 14 kommuner i norra Finland och i 6 skärgårdskommuner på västkusten. Försöket var först tänkt att avslutas vid utgången av år 2005 men har nu förlängts till slutet av 2009. I snitt medförde sänkningen att avgifterna minskade med 4,1 procentenheter, från en genomsnittlig nivå på 23,86 procent. Arbetskraftskostnaderna kom således att minska med ca 3,3 procent, d.v.s. minskningen var knappt hälften så stor som de svenska företagen i stödområde A erhöll.

Liksom i Sverige måste de finska företagen ange att de vill ta del av sänkningen. Även i det finska försöket finns det ett tak på lönesumman som den lägre arbetsgivaravgiften kan tillämpas på. Det finska taket är dock ca 8 gånger högre än det svenska och därmed avsevärt mindre begränsande; medianföretaget bland dem som anhöll om sänkningen hade ca fyra anställda.

Korkeamäki och Uusitalo (2008) utvärderar sysselsättnings- och löneeffekter bland de 14 kommunerna i norra Finland fram till och med år 2004. De använder en Difference-in-Differences-ansats där de jämför sysselsättnings- och löneutvecklingen 2002–04 i företagen inom de 14 kommunerna med motsvarande förändringar i likartade företag i östra Finland. De finner inga statistiskt säkerställda effekter på sysselsättningen. Löneeffekterna kan bara utvärderas bland serviceföretag och ett urval av större industriföretag. Endast bland serviceföretagen finner de en signifikant effekt: vid 1 procent sänkning

problem, genom att i analysen använda företagens möjlighet till skattesänkning, snarare än deras faktiskt erlagda arbetsgivaravgifter.

av arbetskraftskostnaderna ökade lönerna med 0,6 procent. Löneeffekten i Finland var således mer än dubbelt så stor som i Sverige.

6.2.2 Erfarenheter från Chile

I Chile sänktes arbetsgivaravgifterna från i genomsnitt 30 procent till i genomsnitt 8,5 procent under åren 1981–82, i samband med privatiseringar av tidigare offentliga socialförsäkringar. Gruber (1997) utvärderar hur denna reform påverkade sysselsättning och löner.

Utvärderingen baseras på en jämförelse av företagens sysselsättning och löner före och efter reformen. Därvid utnyttjas att de erlagda avgifterna skiljde sig mellan företag, både före och efter reformen, vilket innebär att storleken på sänkningen av arbetsgivaravgiften varierade över företag. Gruber (op.cit.) finner att sysselsättningen inte alls påverkades, medan löneökningarna var lika stora som sänkningen av arbetsgivaravgifterna. Det sista resultat skiljer sig från resultaten i Sverige och Finland där löneökningarna var betydligt mindre.

Det finns problem med denna studie. Ett är att, till skillnad från i de svenska och finska studierna, så finns det ingen naturlig jämförelsegrupp av företag – eftersom förändringen skedde på nationell nivå omfattade den alla företag. Gruber försöker istället utnyttja att avgiftssänkningarna storlek varierade mellan företag, d.v.s. jämföra olika stora sänkningar, snarare än sänkning kontra icke-sänkning. Ett annat problem är att en del av de arbetsgivaravgifter som lyftes av från företagen istället las på arbetstagarna. Detta torde med all sannolikhet ha givit de anställda ett starkt argument för lönehöjningar och kan således vara en viktig förklaring till de stora löneeffekterna.

6.2.3 Erfarenheter från USA

Anderson och Meyer (1997) och Murphy (2007) utnyttjar det faktum att arbetsgivaravgifter för att finansiera arbetslöshetsförsäkring varierar mellan delstater. Genom att jämföra likartade företag som är verksamma i olika delstater kan de således skatta effekterna av arbetsgivaravgifter på sysselsättning och löner.

Anderson och Meyer (op.cit.) finner att skillnaderna i arbetsgivaravgifter påverkar fördelningen av arbetskraft mellan företag i olika stater²⁴ men att arbetsgivaravgiften inte har någon effekt på sysselsättningen totalt sett. Merparten av skillnaderna i arbetsgivaravgifter neutraliseras dock av motsva-

²⁴ Jfr diskussionen om marknadsandelar i avsnitt 4, d.v.s. att företag i stödområde A kan expandera på bekostnad av företag i stödområde B.

rande löneskillnader, d.v.s. lönerna högre där arbetsgivaravgifterna är lägre, och vice versa. Genom att dela in arbetskraften i olika kategorier som skiljer sig med avseende på geografisk rörlighet finner Murphy (op.cit.) att arbetsmarknaden tenderar att utjämna dessa löneskillnader – bland arbetskraftskategorier som är geografiskt rörliga är löneskillnaderna mindre än bland dem som är obenäga att flytta.

7 Slutsatser

Liksom flera tidigare tillförlitliga studier visar vår undersökning tydligt att det inte finns några sysselsättningseffekter i form av att befintliga företag ökar antalet anställda. Aktuella data, inklusive de i vår egen studie, tyder inte heller på att förutsättningarna för positiva effekter av sänkta arbetsgivaravgifter har förbättrats över tiden.

Däremot finner vi att sänkta arbetsgivaravgifter *kan* ha en positiv inverkan via ökat nyföretagande eller bättre chanser för tidigare etablerade företag att överleva. Detta resultat är dock bara svagt statistiskt säkerställt – och detta endast i en av flera alternativa specifikationer. Resultatet har inte heller verifierats i andra studier. Det krävs därför mer forskning om effekterna på nybildning och avveckling av företag innan några definitiva slutsatser kan dras om sysselsättningseffekter av detta slag. Dessutom är det viktigt att betona att den ökade sysselsättning som det här eventuellt är frågan om har ett mycket högt pris. Våra beräkningar visar att varje sysselsättningsstillfälle kostade ca 800 tkr. Samma summa hade nästan kunnat täcka arbetskraftskostnaden för *två* sysselsatta i de företag vi har studerat. Slutsatsen måste därför bli att även när sysselsättningseffekter via nyföretagande och minskad företagsutveckling beaktas så är en generell sänkning av arbetsgivaravgiften ett ineffektivt sätt att öka sysselsättningen. En sänkning riktad speciellt mot ny- och egenföretagare skulle kunna vara ett bättre alternativ som det finns anledning att pröva och utvärdera.

En annan fråga som behöver studeras närmare är om det finns sysselsättningseffekter via påverkan på antalet arbetade timmar. Här beror bristen på forskning på att det saknas data: hittillsvarande analyser har endast kunnat utvärdera effekter av sänkta arbetsgivaravgifter på antalet anställda. På motsvarande sätt har påverkan på lönesidan inte kunnat utvärderas i termer av egentliga löner utan endast med avseende på lönesumma per anställd.

De resultat som finns, inklusive vår egen studie, innehåller dock starka – statistiskt signifikanta – belegg för att sänkta arbetsgivaravgifter höjer lönesumman per anställd. Hur stor del av sänkningen som på så vis kommer arbetstagarna tillgodo och, därigenom, hur stor del som tillfaller arbetsgivaren, finns det dock lite olika bud om i forskningen. Våra resultat pekar på att en sänkning av arbetsgivaravgiften med 1 procentenhet ökar lönerna med knappt 1/4 procent, vilket innebär att ca 75 procent av sänkningen tillfaller arbetsgivarna. Andra studier tyder på att löneeffekterna är större. Troligtvis skulle säkerheten i dessa resultat kunna ökas genom direkta studier av hur sänkta arbetsgivaravgifter påverkar företagens vinster.

Referenser

- Anderson, P. A. & Meyer, B.D (1997), "The effects of firm specific taxes and government mandates with an application to the U.S. unemployment insurance program", *Journal of Public Economics* 65, s. 119-145.
- Bennmarker, H., E. Mellander E. och B. Öckert (2008), "Do regional payroll tax reductions boost employment?", IFAU Working Paper No. 19, Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.
- Bohm, P. & H. Lind (1989), "Regionala utgiftssubventioner – har de någon effect?", *Ekonomisk Debatt*, Årg. ?, Nr 5.
- Bohm, P. & H. Lind (1993), "Policy Evaluation Quality – A quasi-experimental study of regional employment subsidies in Sweden", *Regional Science and Urban Economics*, 23, s. 51-65.
- Gruber, J. (1997), "The Incidence of Payroll Taxation: Evidence from Chile", *Journal of Labor Economics*, 15 (3, Part 2), pp. S72-S101.
- Hansson, Å. (2006), "Hur påverkar en skatt på arbete utbudet och efterfrågan av arbetskraft?", Rapport framtagen åt Kris- och Framtidskommissionen, Nationalekonomiska institutionen, Lunds universitet.
- Korkeamäki, O. & Uusitalo, R. (2008), "Employment and wage effects of a payroll tax cut – Evidence from a regional tax exemption experiment", *International Tax and Public Finance*, under utgivning.
- Medlingsinstitutet (2005), *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2004*.
- Medlingsinstitutet (2008), *Avtalsrörelsen och lönebildningen 2007*.
- Murphy, K. J. (2007), "The impact of unemployment insurance taxes on wages", *Labour Economics* 14, s. 457-484.
- Nickel, S. (2004), "Employment and Taxes", CEP Discussion Paper No 634, London School of Economics.
- NUTEK (2008), Karta: Stödområde A och B. (Map: Regional Support Area A and B). <http://www.nutek.se/content/1/c4/38/56/St%F6domr%E5den.pdf>
- Regeringens skrivelse 2007/08:123: Redovisning av skatteutgifter 2008.
- Riksrevisionen (2008), "Sänkta socialavgifter – för vem och till vilket pris?", RIR 2008:16, Riksrevisionen, Stockholm.

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2008:1** de Luna Xavier, Anders Forslund och Linus Liljeberg ”Effekter av yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning för deltagare under perioden 2002–04”
- 2008:2** Johansson Per och Sophie Langenskiöld ”Ett alternativt program för äldre långtidsarbetslösa – utvärdering av Arbetstorget för erfarna”
- 2008:3** Hallberg Daniel ”Hur påverkar konjunktursvängningar förtida tjänstepensionering?”
- 2008:4** Dahlberg Matz och Eva Mörk ”Valår och den kommunala politiken”
- 2008:5** Engström Per, Patrik Hesselius, Bertil Holmlund och Patric Tirmén ”Hur fungerar arbetsförmedlingens anvisningar av lediga platser?”
- 2008:6** Nilsson J. Peter ”De långsiktiga konsekvenserna av alkoholkonsumtion under graviditeten”
- 2008:7** Alexius Annika och Bertil Holmlund ”Penningpolitiken och den svenska arbetslösheten”
- 2008:8** Anderzén Ingrid, Ingrid Demmelmaier, Ann-Sophie Hansson, Per Johansson, Erica Lindahl och Ulrika Winblad ”Samverkan i Resursteam: effekter på organisation, hälsa och sjukskrivning”
- 2008:9** Lundin Daniela och Linus Liljeberg ”Arbetsförmedlingens arbete med nystartsjobben”
- 2008:10** Hytti Helka och Laura Hartman ”Integration vs kompensation – välfärdsstrategier kring arbetsoförmåga i Sverige och Finland”
- 2008:11** Hesselius Patrik, Per Johansson och Johan Vikström ”Påverkas individen av omgivningens sjukfrånvaro?”
- 2008:12** Fredriksson Peter och Martin Söderström ”Vilken effekt har arbetslöshetsersättningen på regional arbetslöshet?”
- 2008:13** Lundin Martin ”Kommunerna och arbetsmarknadspolitiken”
- 2008:14** Dahlberg Matz, Heléne Lundqvist och Eva Mörk ”Hur fördelas ökade generella statsbidrag mellan personal i olika kommunala sektorer?”
- 2008:15** Hall Caroline ”Påverkades arbetslöshetstiden av sänkningen av de arbetslösas sjukpenning?”
- 2008:16** Bennmarker Helge, Erik Mellander och Björn Öckert ”Är sänkta arbetsgivaravgifter ett effektivt sätt att öka sysselsättningen?”

Working papers

- 2008:1** Albrecht James, Gerard van den Berg och Susan Vroman “The aggregate labor market effects of the Swedish knowledge lift programme”
- 2008:2** Hallberg Daniel “Economic fluctuations and retirement of older employees”
- 2008:3** Dahlberg Matz och Eva Mörk “Is there an election cycle in public employment? Separating time effects from election year effects”
- 2006:4** Nilsson Peter “Does a pint a day affect your child’s pay? The effect of prenatal alcohol exposure on adult outcomes”
- 2008:5** Alexius Annika och Bertil Holmlund “Monetary policy and Swedish unemployment fluctuations”
- 2008:6** Costa Dias Monica, Hidehiko Ichimura och Gerard van den Berg ”The matching method for treatment evaluation with selective participation and ineligibles”
- 2008:7** Richardson Katarina och Gerard J. van den Berg “Duration dependence versus unobserved heterogeneity in treatment effects: Swedish labor market training and the transition rate to employment”
- 2008:8** Hesselius Patrik, Per Johansson och Johan Vikström “Monitoring and norms in sickness insurance: empirical evidence from a natural experiment”
- 2008:9** Verho Jouko, “Scars of recession: the long-term costs of the Finnish economic crisis”
- 2008:10** Andersen Torben M. och Lars Haagen Pedersen “Distribution and labour market incentives in the welfare state – Danish experiences”
- 2008:11** Waldfogel Jane “Welfare reforms and child well-being in the US and UK”
- 2008:12** Brewer Mike “Welfare reform in the UK: 1997–2007”
- 2008:13** Moffitt Robert “Welfare reform: the US experience”
- 2008:14** Meyer Bruce D. “The US earned income tax credit, its effects, and possible reforms”
- 2008:15** Fredriksson Peter och Martin Söderström “Do unemployment benefits increase unemployment? New evidence on an old question?”
- 2008:16** van den Berg Gerard J., Gabriele Doblhammer-Reiter and Kaare Christensen ”Being born under adverse economic conditions leads to a higher cardiovascular mortality rate later in life – evidence based on individuals born at different stages of the business cycle”
- 2008:17** Dahlberg Matz, Heléne Lundqvist and Eva Mörk “Intergovernmental grants and bureaucratic power”

2008:18 Hall Caroline “Do interactions between unemployment insurance and sickness insurance affect transitions to employment?”

2008:19 Bennmarker Helge, Erik Mellander and Björn Öckert “Do regional payroll tax reductions boost employment?”

Dissertation series

2007:1 Lundin Martin “The conditions for multi-level governance: implementation, politics, and cooperation in Swedish active labor market policy”

2007:2 Edmark Karin “Interactions among Swedish local governments”

2008:1 Andersson Christian “Teachers and student outcomes: evidence using Swedish data”